

ECN 122

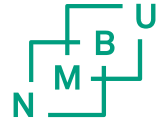
Koplinger mellom konjunkturer, renter og valuta

Internasjonale markeder påvirker norsk økonomi
(← internasjonal handel + kapitalmobilitet)

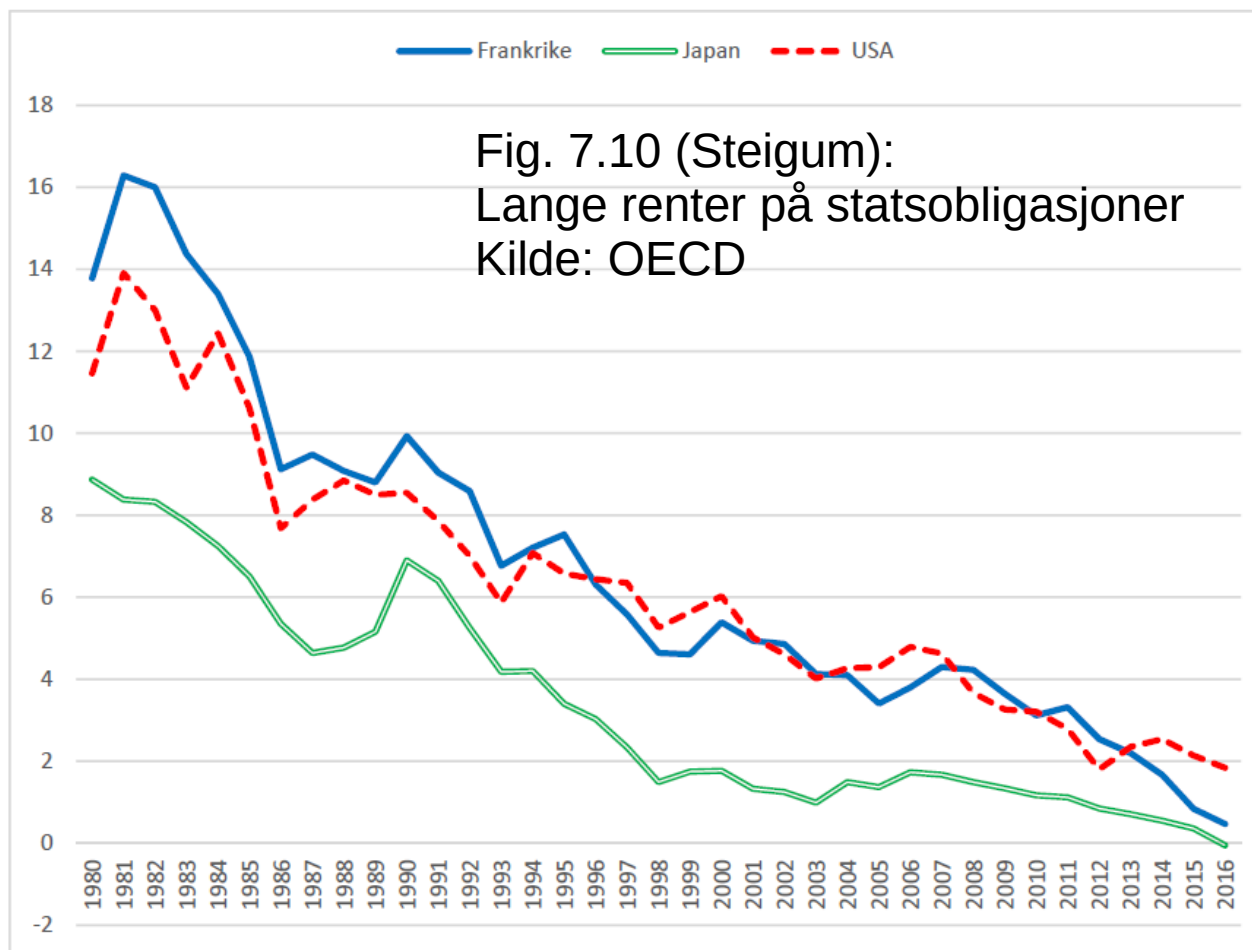
Innhold

- internasjonale renter
- Norge, en "liten åpen økonomi"
- lange og korte renter
- viktige rentesammenhenger

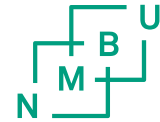
Internasjonale renter er kopla

- henger sammen + forventningsbasert
← internasjonal kapitalmobilitet

Norge – en åpen økonomi

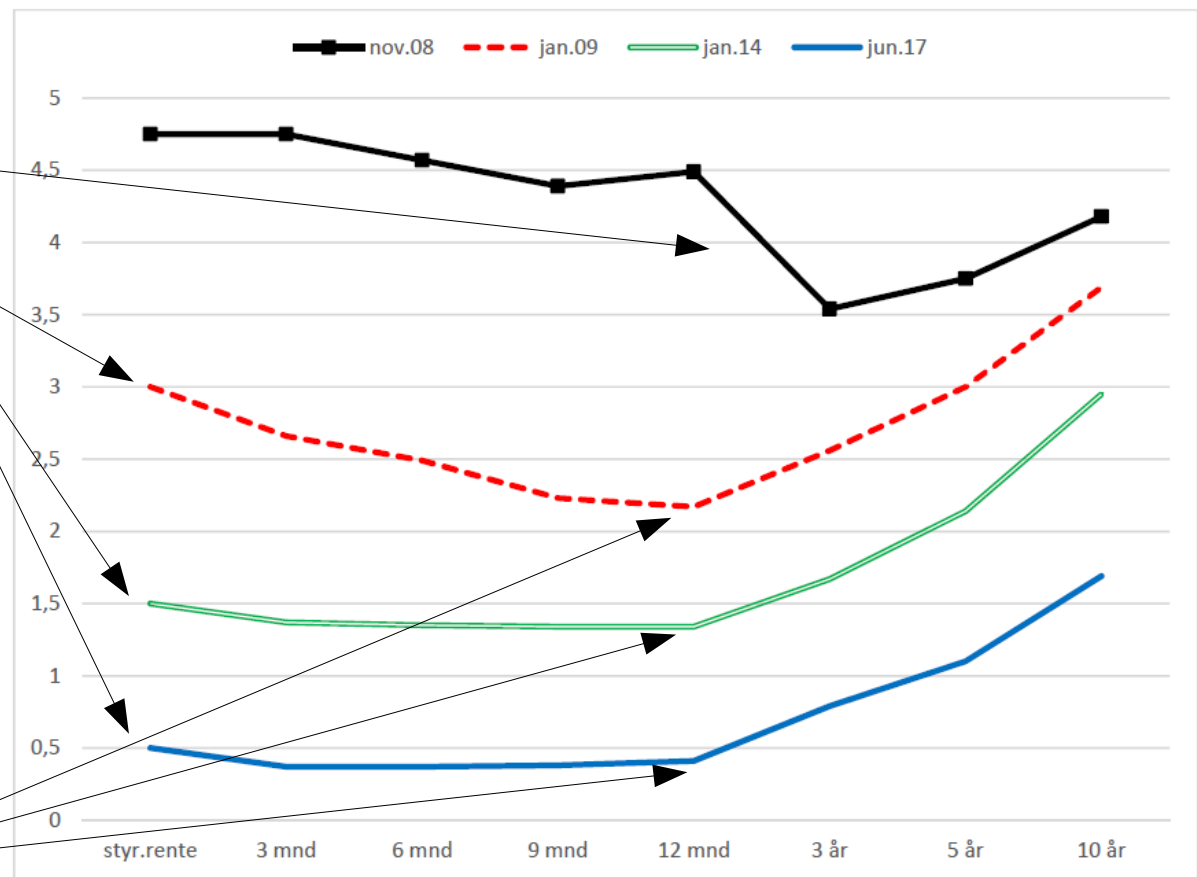
• Utlandet påvirker Norge

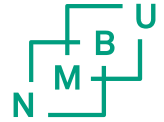
Fig. 7.12 (Steigum): Lange renter på statsobligasjoner Kilde: Norges bank

Finanskrisa starter
å melde seg
==> lange renter ↓

Styringsrenta ↓
- gjentatte ganger
- <== ekspansiv
pengepol. inter-
nasjonalt
- utenlandsk rente-
pol: norsk påvirker
rentesetting

Låge korte renter ==>
Høgere risiko for
«rentesmell» ==>
lang r > kort r

Lange og korte renter

- Kort(este) rente: flytende rente
 - kort lånerente: vanligvis lågere enn renter med bindingtid ← låntaker tar risiko (får betalt med lågere r)
 - kort innskuddsrente: innskyter ønsker ikke binding → reduserte disposisjonsmuligheter for banken → lågere verdi av innskuddet for bank → lågere r
- Usikkerhet ved lange renter
 - utvikling i økonomien (spes. inflasjon, valuta)
 - binding → prising downside risiko :: upside gevinst
 - risikoaverse aktører: downside > upside

Rente = prisen på kapital og penger

- Kapitalmarkedene

- Høgere risiko → høgere krav til avkastning

- $(r_{\text{venture-capital}} > r_{\text{gråmarkedet}} > r_{\text{aksjer}} > r_{\text{sparekto-bank}} \approx r_{\text{obligasjon}} > r_{\text{brukskto-bank}})$

- Finanskapital: det ultimate mobile godet

- markeder: “loven om en pris”
- risikojustert renteutvikling i ulike kapitalmarkeder henger sammen → renteparitet
- Norge: bolig- og eiendomsinvesteringer fortrenger investering i produksjonskapital?

Viktige rentesammenhenger

- Nominell rente vs. realrente
 - nominell rente = realrente + inflasjon
 - forventet inflasjon ved binding
 - (noen) økonomier m/ høg + uforutsigbar rente: realrente i rentekontrakter (eks. Island på 80-tallet med inflasjon 60-80 %)
- Valutaeffekter
 - valutakurs → ekstra usikkerhet → normal avkastn. internasjon. plasseringer > avkastn. innenlandsk
 - ... men ved stor innenlandsk usikkerhet: motsatt (eks. land med politisk uro: intern politisk risiko > valutarisiko)